Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 231 (4629)
12 ОКТЯБРЬ 1981 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«Оқ олтин» хирмонига

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КУНИНИ ҲОСИЛ ЙИҒИМ-ТЕРИМДА БАРАКАЛИ МЕҲНАТ ҚИЛИШ БИЛАН НИШОНЛАДИЛАР. 10 ОКТЯБРГАЧА РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙИЧА 3 МИЛЛИОН 423 МИНГ 114 ТОННА, ШУ ЖУМЛАДАН 170 МИНГ 857 ТОННА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ. МАШИНАЛАР БУНКЕРИДАН МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 1 МИЛЛИОН 866 МИНГ 296 ТОННА ХОМ АШЁ БЎШАТИЛДИ. БИР КУНДА ТАЙЁРЛАНГАН ХОМ АШЁ 133 МИНГ 427 ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТДИ. БУ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҒИНИНГ 2,28 ПРОЦЕНТИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.

Тошкент области механизаторлари республикада биринчи бўлиб машинада пахта териш йиллик планини адо этдилар. Қабул пунктларига машиналар ёрдамида териб олинган 333 минг тоннадан зиёд хом ашё жўнатилди.

Пахта тайёрлаш топшириғини мавсум бошидан бери Тошкент области 94, 64, Бухоро области 81,38, Сирдарё области 68,39, Қашқадарё области 65,09, Жиззах области 64,76, Фарғона области 63,91, Наманган области 63,89, Сурхондарё области 59,29, Андижон области 51,27, Хоразм области 38,93, ҚҚАССР 29,74, Самарқанд области 29,38 процент бажарди.

«ПРАВДА» саҳифаларида

● «Октябрни қаршилаб» — Газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● Америка Қўшма Штатларининг мустақил давлат — Миср Араб Республикасининг ички ишларига қўпол равишда аралашаётганлиги муносабати билан СССР ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига баёноти эълон қилинган.

● «Раҳбарликнинг услуб ва методлари» рубрикаси остида Ўзбекистон Компартияси Шўрчи район комитетининг биринчи секретари К. Умаровнинг «Ўзингдан сўра» сарлавҳали мақоласи босилган. Мақолада район партия ко... тетининг фаолияти ... қида батафсил ҳ... қилинади.

● Техника назо... бўлимининг контро... «сифат посбони» ... оладими? Газетанинг ... кинчи саҳифасида ... силган газетхонлар... мактубларига обзор ... шу масалага бағиш... ган.

● Болгария си... маориф системасида ... ги ўқув йили бош... моқда. Газетанинг ... тинчи саҳифаси, ... «Активлик дарсл... сарлавҳали мақола ... шу воқеага бағиш... ган.

● Мамлакатимиз ... тига доир янгилик... навбатдаги «Ҳамд... лик» ва «80-йил... дунёси» саҳифал... чет эллардан олин... телеграммалар, сп... хабарлари босилган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИ 64 ЙИЛЛИГИГА

ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллиги!

2. Инсоният тарихида янги давр очиб берган Улуғ Октябрга шон-шарафлар!

3. Яшасин мангу барҳаёт революцион интернационал таълимот—марксизм-ленинизм!

4. Яшасин ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Партиянинг кучи— халқ билан бирликдадир!

Халқнинг кучи—партия билан бирликда, унинг раҳбарлигидадир!

5. Коммунистлар! КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини бажариш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлингиз!

6. Коммунизм бинокори, тинчлик учун изчил курашчи— улуғ совет халқига шон-шарафлар!

7. Совет Иттифоқининг гражданлари! Ленинчасига, коммунистчасига яшаш, ишлаш ва курашишни ўрганингиз!

КПСС XXVI съезди қарорларини бажарамиз!

8. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ўн биринчи беш йилликни зарбдор меҳнат билан нишонлайлик!

Улуғ Ватанимиз янада кучли, бадавлат ва кўркам бўлаверсин!

Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!

9. Яшасин Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!

10. Яшасин шонли колхозчи деҳқонлар!

11. Яшасин совет халқи зиёлилари!

12. Яшасин ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг мустаҳкам иттифоқи!

13. Яшасин Совет Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг қардошларча дўстлиги ҳамда енгилмас бирлиги!

14. Яшасин СССР Конституцияси!

Яшасин социалистик демократия!

15. Яшасин халқ депутатлари Советлари!

Совет Иттифоқи гражданлари! Давлат ва жамият ишларини бошқаришда актив қатнашаберингиз!

16. Яшасин коммунизм мактаби, жамиятимизнинг нуфузли кучи —совет касаба союзлари!

17. Йигит ва қизлар! Билим, маданият, касб маҳоратини сабот билан эгаллангиз!

Коммунизм учун онгли курашчилар бўлингиз!

18. Яшасин Коммунистик партиянинг ишончли ёрдамчиси ва жанговар резерви, совет ёшларининг илғор отряди —Ленин комсомоли!

19. Яшасин коммунизмнинг актив бинокорлари —совет хотин-қизлари!

Оналарга шон-шарафлар!

Бутун ер юзининг болалари тинч ва бахтиёр бўлсинлар!

20. Совет жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликни такомиллаштирингиз!

Совет халқининг тинч меҳнатини, социализмнинг буюк ғалабаларини сергаклик билан мустаҳкам қўриқлангиз!

Яшасин шавкатли СССР Қуролли Кучлари!

21. Октябрь ғалабаси учун, Ватанимиз шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

22. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Фан-техника тараққиётини жадаллаштирингиз! Ҳамма жойда илғор тажрибани жорий этингиз!

Онгли коммунистик интизомни мустаҳкамлангиз! Ижодий ташаббус кўрсатингиз!

Экономика— интенсив ривожлансин!

23. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ривожланган социализмнинг имкониятларидан, мамлакатнинг ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалидан тўлиқроқ фойдаланингиз!

24. Совет Иттифоқи гражданлари! Жамоат хўжалигида иқтисод ва тежамкорлик учун умумхалқ ҳаракатида активроқ қатнашингиз!

Экономика тежамли бўлиши керак!

25. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!

Беш йиллик топшириқларини тўла ва ошириб бажарамиз!

Самарали ва сифатли ишлаш—бизнинг ватанпарварлик бурчимиздир!

26. Коммунистик қурилишнинг олдинги сафида бораётган Қизил байроқли коллективларга, беш йиллик гвардиячиларига шон-шарафлар!

27. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини, самарадорлиги ва сифатини оширингиз!

28. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Урал, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг ишлаб чиқарувчи кучларини жадал ривожлантирингиз!

Байкал-Амур магистрали қурилиши суръатларин[и] кучайтирингиз!

29. Ёқилғи ва энергетика саноати ходимлари! В[а]тан сизлардан кўпроқ нефть, газ, кўмир, элек[тр] энергия кутмоқда!

30. Совет металлурглари! Ишлаб чиқариш техн[о]логиясини такомиллаштирингиз!

Металл маҳсулот сифатини оширингиз, тежамл[и] маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтирингиз!

31. Машинасозлар! Серунум, тежамли ва пиши[қ] пухта машиналар, приборлар, механизация ва авто[]матлаштириш воситаларини яратингиз!

Саноатни ва қишлоқ хўжалигини техника била[н] қайта қуроллантиришни жадаллаштирингиз!

32. Химия саноати ходимлари! Халқ хўжалигинин[г] ва аҳолининг химия маҳсулотлари ва материаллари[]га бўлган эҳтиёжини тўлароқ таъминлангиз!

33. Саноат ходимлари! Аҳолига аталган молла[р] ишлаб чиқаришни кенгайтирингиз, сифатини яхши[]лангиз!

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш[]га, маиший хизматга кун сайин эътибор берилсин!

34. Қурувчилар ва монтажчилар! Капитал мабла[ғ] самарадорлигини оширингиз!

Тез, пишиқ замонавий техника асосида қурингиз!

35. Транспорт ва алоқа ходимлари! Халқ хўжали[]ги эҳтиёжларини пухта равишда таъминлангиз!

(Давоми иккинчи бетда)

ҲАММА—ТЕРИМГА!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ

РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТЛАРИ ВА КОМСОМОЛЛАРИ, КОЛХОЗЧИЛАРИ, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ, МЕХАНИЗАТОРЛАРИГА, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ РАҲБАРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини бутун совет халқи билан биргаликда зўр ғайрат ва собитқадамлик билан амалга оширмоқдалар. Улар ленинчи партиянинг доно ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини коммунистик қурилишда янги-янги муваффақиятлар билан нишонлашга интилмоқдалар.

Республика саноати тўққиз ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Капитал қурилиш самарадорлиги ва сифати ошди. Халқ фаровонлиги муттасил юксалиб бормоқда.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам ўз ютуқлари билан хушнуд этмоқдалар. Ҳозирдаёқ дон, мева, сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, узум, каноп, пилла, қоракўл тери ва жун тайёрлаш борасидаги социалистик мажбуриятлар анча ошириб бажарилди. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш илдам суръатлар билан олиб борилмоқда. Деҳқонларнинг маҳорати ва фидокорона меҳнати мужассамлашган Ўзбекистон саҳий диёрининг ноз-неъматлари республиканинг, мамлакат индустриал марказларининг меҳнаткашлари дастурхонига кўп миқдорда етказиб берилмоқда.

Йиғим-теримнинг мана шу долзарб кунларида ҳамманинг нигоҳи ажойиб пахтакорларимизга қаратилгандир. Улар Леонид Ильич Брежнев республика олдига қўйган вазифанинг — ўн биринчи беш йилликда пахта етиштиришни анча кўпайтиришнинг, унинг сифатини оширишни таъминлашдан иборат вазифанинг муҳимлигини бутун ақл-идроклари ва қалблари билан ҳис этдилар. Республика пахтакорлари зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Ўзларининг ватанпарварлик, интернационал бурчларини фидокорона, ҳалол ва виждонон бажармоқдалар.

Пахта — совет халқининг шон-шуҳрати ва ифтихори, мамлакат экономикасини ривожлантиришга қўшадиган бизнинг салмоқли ҳиссамиздир, давлат экономикасида пахта ғаллага, металлга, нефтга тенглаштирилаётгани тасодифий эмас. Уни Москва ва Иваново, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тўқимачилик марказлари кутиб туришибди. Шу боисдан пахта етиштиришни кўпайтиришни, тола сифатини оширишни Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг энг биринчи бурчи деб билмоқдалар.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати пахтакорларнинг илҳомбахш меҳнатини юксак қадрламоқдалар. Леонид Ильич Брежневнинг «оқ олтин»ни пахтакорларнинг олтин қўллари яратади, деган самимий сўзлари республикадаги ҳар бир меҳнаткашнинг қалбидан чуқур жой олди. Деҳқонлар партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан илҳомбахш меҳнат қилмоқдалар. Республика пахтачиликни ривожлантиришдаги ғоят катта муваффақиятлари учун Ватаннинг олий мукофоти —Ленин орденига учинчи марта сазовор бўлди.

Ўзларининг шонли анъаналарига содиқ бўлган Ўзбекистон пахтакорлари об-ҳаво шароитлари ниҳоятда оғир бўлган бу йил ҳам социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилишини гарантиялайдиган мўл ҳосил етиштирдилар. Табиий офат кучларига, кўкламги совуқ ва жалаларга, дўл ва бўронларга юксак даражадаги уюшқоқлик, интизом, ташаббускорлик қарама-қарши қилиб қўйилди. Деҳқонларнинг ғайрат-шижоати, тажрибаси ва маҳорати олдида табиий офат ҳам чекинди.

Ҳозир республиканинг пахта далаларида етиштирилган ҳосилни жуда тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун кураш бир дақиқа ҳам тўхтамаяпти. Терим мавсуми пахта тайёрлашнинг юксак суръатлари билан нишонланди. Мамлакат Ўзбекистоннинг 3,5 миллион тонна «оқ олтин»ини олди.

Ромитан, Ғалаба, Бўка, Ғиждувон ва Пискент районларининг меҳнаткашлари, ўнлаб колхоз ва совхозлар давлат планини бажарилганлиги тўғрисида ҳозирдаёқ рапорт бердилар. Тошкент области пахтани машинада териш планини адо этди.

«Оқ олтин» терими илғорларига шон-шарафлар бўлсин!. Уларнинг намунаси, уларнинг юксак онглилиги ва толмаслиги бошқаларни илҳомлантириб, ўзларига эргаштирмоқда, пахта фронти жангчиларининг шон-шуҳратини оширмоқда!

Барча областларнинг меҳнаткашлари умумдавлат манфаатларини астойдил тушиниш намуналарини кўрсатмоқдалар. Тошкентликлардан кейин Бухоро, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё, Фарғона, Наманган, Сурхондарё ва Андижон областларининг пахтакорлари социалистик меҳнат авангардида бормоқдалар. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ҳамда Самарқанд областларининг колхоз ва совхозлари терим суръатларини кучайтирмоқдалар.

Аммо куз об-ҳавоси деҳқонларни эркалатаётгани йўқ. Қолаверса кўкламги ва ёзги табиий офатларнинг оқибатлари ҳали ҳамма жойда ҳам батамом тугатилган деб бўлмайди. Баъзи районларда одамлар табиатдан кучли бўлиб чиқдилар, бошқаларида эса табиат устун келди.

Тошкент технологиясига асосланган илғор агротехника ва комплекс механизациянинг янги усулларини излаётган, уларни сабот билан жорий этаётган кишилар табиий офатни енгиб, унинг оқибатларини бартараф этдилар. Эски агротехникага кўникиб қолинган жойларда эса (ўшанда биз гектар бошига 15—20 центнердан ҳосил олиб, пахтани то январгача терардик) бу йил ҳам табиат инжикликлари одамлардан кучли бўлиб чиқди. Бу эса ҳосилнинг тақдири учун зўр ташвиш туғдирмоқда.

«Оқ олтин» мавсумининг ҳал қилувчи палласи, йиллар ва ўн йиллар тажрибаси билан синалган халқ донишмандлигининг: «об-ҳаво об-ҳаволигини қилади, иш эса ўз йўлига» деган нақлига тўла амал қиладиган пайт бошланмоқда. Бугунги кунда барчанинг ва ҳар бир кишининг аҳиллик билан қилган зарбдор меҳнатигина ишнинг муваффақиятни таъминлайди, мўл ҳосилни ёғин-сочин бошлангунга қадар йиғиб-териб олиш имконини беради.

Шундай бир шароитда пахта тайёрлаш суръатларини ошириш, мавсумнинг ҳар бир кунидан, ҳар соатидан энг кўп самара билан фойдаланиш бош вазифадир. Ёғин-сочин қўшимча қийинчиликларни вужудга келтириб, ҳар қандай бефамлик ҳосилга ўнглаб бўлмайдиган зарар етказиши, минг-минглаб кишиларнинг куч-ғайратларини йўққа чиқариши мумкин.

Одамлар билан техникани пахта йиғим-теримига тўла сафарбар этиш, барча мавжуд резервлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш учун ўзимизнинг бутун уюшқоқлигимизни, сабот-матонатимиз, мардлигимизни намоён этиш ҳозир ҳар қачонгидан кўра муҳимдир.

Вақт ғанимат. Вазият шуни қатъий талаб этмоқда: республиканинг барча меҳнаткашлари ҳосил тақдири учун масъулиятни деҳқонлар билан биргаликда ўз зиммаларига олишлари, пахтакорларга ёрдам беришлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети республиканинг барча коммунистлари ва комсомолларига, колхозчилари ва совхозларнинг ишчиларига, қишлоқ хўжалик механизаторлари, раҳбарлари ва мутахассисларига, барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, «оқ олтин» ҳосили йиғим-теримида жуда актив қатнашишга, пахта далаларида икки карра, уч карра зўр ғайрат билан меҳнат қилишга даъват этадилар. Бутун ҳосилни сўнгги чаноғигача ғоят қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш, ҳар бир хўжалик, район, область қабул қилган мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш— бизнинг энг биринчи бурчимиздир.

Бунга олиб борадиган йўл фақат битта. Бугун республиканинг ҳар бир аҳолиси — колхозчи ва ишчи, ёзувчи ва олим, инженер ва педагог, хизматчи ва студент, врач ва уй бекаси ҳосилнинг тақдирига шахсан дахлдор эканлигини англаб олиши, «оқ олтин» учун жангдаги ўз ўрнини виждон амри билан белгилаши, жон-тани билан пахтакор бўлиши керак. Мана шу ҳал қилувчи кунларда ҳамма, айнан ҳамма далага чиқиши лозим. Бугунги кунда бизнинг битта энг асосий вазифамиз, мамлакат олдида битта масъулиятимиз бор: у ҳам бўлса пахтадир!

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари!

Етиштирилган аъло даражадаги ҳосилда сизларнинг фидокорона меҳнатингиз, қалбларингизнинг ҳарорати ва қўлларингизнинг маҳорати мужассамдир. Мана шу чинакам баҳодирона етиштирилган ҳосилнинг лоақал бир дона чаноғи ҳам нобуд бўлишига йўл қўйиш мумкинми ахир! Ҳозир ҳамма нарсага бардош бериб, «оқ олтин» теримида сизлар ҳосилни яратишда қандай фидокорона меҳнат қилган бўлсангиз худди шундай фидокорлик билан меҳнат қилиш керак. Ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, кўпмингкилограммчилар сафини кенгайтирингиз, юксак меҳнат унумдорлиги учун, ҳар бир киши мавсум давомида камида 10 — 12 тонна пахта териши учун курашингиз! Ҳар бир теримчи кунлик пахта теришни фақат бир килограмм оширса республика хирмонига 5 — 8 минг тонна кўп пахта қўшилади.

Механизаторлар! Тошкент областининг шавкатли дала гвардиячиларига тенглашингиз. Ишчилар синфи сизларга ажойиб техникани бериб қўйган. Ишчилар синфи ана шу буюк кучни ўз баҳодирларига, дала гвардиячиларига ишониб топширганлигини халқ унутмайди. Халқ сизларнинг имкониятларингизни билади ва сизларни севади. Ана шу меҳр-муҳаббат ва ишонч зиммага кўпгина мажбуриятлар юклайди, бугун эса даставвал ҳосил тақдири учун юксак масъулият юклайди. Пахта териш ва кўсак узиш машиналари, кўрак чувиш машиналари, барча терим ва транспорт машина-механизмлари куну-тун ишлаши керак. Ҳар бир механизатор, барча бригадалар ва звенолар, ҳамма хўжаликлар ва районлар пахтани машинада териш мажбуриятларини адо этсин!

Колхоз ва совхозларнинг, бўлимлар ва бригадаларнинг раҳбарлари! Қишлоқ хўжалик мутахассислари! Ишчи кучи ва техникани зарур жойларда аниқ ва чаққон ишлатингиз, улар учун иш жойларини барвақт ҳозирлангиз, комплекс звенолар ва терим-транспорт отрядларининг ишини ташкил этишни такомиллаштирингиз! Пахта теримида ипатоволиклар методини кенг жорий этингиз, мусобақа илғорларини маънавий ҳамда моддий рағбатлантиришнинг барча форма ва методларини моҳирлик билан қўшиб олиб борингиз! Шаҳарликларнинг ёрдамидан самарали фойдаланингиз, далаларда зарбдорларча ишлашлари учун уларга барча шарт-шароитларни яратиб берингиз!

Шаҳарлар ва ишчи посёлкаларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчи ёшлар! Сиз шу масъулиятли дамда қалб даъватига, бурч амрига кўра пахтакорларга ёрдам бергани келдингиз. Сиз қийин дақиқаларда ҳамиша шундай қилиб келгансиз. Бугун ҳам шундай дамлар етиб келди. Пахта даласи сизларнинг ҳаммаларингизни — пахтакорларнинг ишонган дўстлари ва содиқ ёрдамчиларини кутмоқда.

Коммунистлар ва комсомоллар! Улуғ Лениннинг бизда бирдан-бир имтиёз бор —у ҳам бўлса қийинроқ жойда бўлиш, олдинда бориш, ўрнак кўрсатиш, бошқаларни эргаштиришдир, деган сўзларини бирон секунд ҳам унутмайлик. Бугунги кунда ҳам сиз фидокорлик, уюшқоқлик намуналарини, қўлда пахта теришда ҳам, терим машиналарининг штурвалларида ҳам, хуллас йиғим-терим конвейерининг ҳамма бўғинларида маҳорат намуналарини кўрсатишингиз лозим. Далада ҳам, юксак раҳбарлик лавозимида ҳам шахсий ўрнак кўрсатиб, теримчиларни зарбдор меҳнатга руҳлантиринг! Йиғим-теримнинг ҳамма участкаларида бугун сиз учун бундан фахрлироқ бурч йўқ!

Партия, совет, касаба союз ва комсомол органларининг ходимлари! Ҳосил йиғим-теримида ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий иш савиясини, юксак терим суръати ва пахта сифати учун социалистик мусобақанинг ошкоралиги ва таъсирчанлигини оширингиз! Етиштирилган бутун пахта сўнгги чаноғигача терилиб давлат хирмонида пишиқ-пухта асралиши керак. Сиз шундай пировард натижани таъминлашингиз лозим.

Пахта тозалаш саноати ходимлари! Қайта ишлаш конвейери ҳамма бўғинларининг ишини бутун чоралар билан такомиллаштирингиз, пахтани қабул қилиш, қуритиш, тозалаш ва қайта ишлашни яхшилангиз ва жадаллаштирингиз. Жамики қуритиш, тозалаш цехлари кечаю кундуз ишлаб туришини таъминлангиз! Машинада терилган пахта потокнинг ўзида қайта ишланмоғи учун ҳамма резервларни сафарбар этингиз. Бу эса тола сифатини яхшилашга ёрдам беради.

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Бугунги кунда ҳаммамизнинг пахтакор деган умумий ва фахрли номимиз бор. Ватан биздан жасорат кутмоқда. Машина штурвалини бошқаришга, этак тутишга қодир ҳар бир киши пахта теримчилар сафига ўтиб, тўла самара билан ишлаши керак. Ҳамма куч-қувватларни «оқ олтин» теримига сафарбар этайлик!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети етиштирилган бутун пахта ҳосилини нобуд қилмай, қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш учун республиканинг барча меҳнаткашлари куч-ғайратларини аямайдилар деб қаттиқ ишонадилар.

Ватанга камида 6 миллион тонна Ўзбекистон пахтасини берамиз! Бу республика меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди тарихий қарорларига энг яхши жавоби, Улуғ Октябрь байрамига, СССР ташкил этилган куннинг яқинлашиб келаётган 60 йиллигига муносиб совға бўлади.

Ҳамма пахта теримига!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИ 64 ЙИЛЛИГИГА ЧАҚИРИҚЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Совет кишиларига хизмат қилиш маданиятини оширингиз!

36. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун сабот билан курашингиз! Уни механизациялаш ва химиялаш ерларни мелиорациялаш суръатларини оширингиз!

Ноқоратупроқ ўлкани обод қилиш—умумхалқ иши!

37. Колхозчилар; совхозларнинг ходимлари! Қишлоқ хўжалигининг самарадорлигини оширингиз!

Дон етиштиришни кўпайтирингиз! Ердан, техникадан, ўғитдан омилкорлик билан фойдаланингиз!

Келгуси йил ҳосилига кўпроқ эътибор ва ғамхўрлик қилайлик!

38. Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари! Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлангиз!

Гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтирингиз!

Чорвачилик —зарбдор фронт!

39. Қишлоқ хўжалиги, тайёрлов, транспорт, қайта ишлаш ва савдо корхоналарининг ходимлари! Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг нобуд бўлишига йўл қўймангиз!

Етиштирилган ҳамма маҳсулот, халқ фаровонлиги йўлида фойдаланилиши керак!

40. Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат ходимлари! Меҳнат сифати ва маданиятини оширингиз, аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини тўлиқроқ қондирингиз!

41. Совет Иттифоқи гражданлари! Жамоат мулкига омилкорлик билан муносабатда бўлингиз! Социалистик мулкни кўпайтирингиз!

Мамлакат бойликларидан оқилона фойдаланингиз!

Она табиатни ардоқлаб асрангиз!

42. Халқ хўжалиги мутахассислари, ихтирочилар ва рационализаторлар! Техникани, технологияни, ишлаб чиқаришнинг бошқарилишини такомиллаштирингиз!

43. Совет олимлари! Тадқиқотларнинг самарадорлигини оширингиз!

Илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан иттифоқи мустаҳкамлансин!

Совет фанига шон-шарафлар!

44. Давлат аппаратининг ходимлари! Иш услубини такомиллаштирингиз! Совет кишиларининг талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан қарангиз!

45. Халқ контролёрлари! Интизомни мустаҳкамлаш, иқтисод ва тежамкорлик учун ғайрат билан курашингиз!

46. Идеология фронтининг ходимлари! Тарбия, ахборот ва пропаганда ишининг сифатини оширингиз!

Коммунистик ғоявийлик, ҳаётда актив позицияда туриш —ҳар бир совет кишисининг онгига сингдирилсин!

47. Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Улуғ Ватанимизга муносиб асарлар яратингиз!

Совет санъатининг ғоявийлиги, партиявийлиги ва халқчиллиги байроғини баланд кўтарингиз!

48. Халқ маорифи ходимлари! Ёш авлодга таълим бериш, уни сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиялаш сифатини оширингиз!

49. Олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ходимлари! Ғоявий чиниққан, юқори малакали мутахассисларни тайёрлангиз!

Илм-фанни ривожлантирингиз, ишлаб чиқариш билан алоқани мустаҳкамлангиз!

50. Соғлиқни сақлаш ходимлари! Совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилингиз! Медицина хизматининг сифатини оширингиз!

51 Физкультурачилар ва спортчилар! Физкультура ҳаракатининг оммавийлигини оширингиз!

Совет спортининг шуҳратини баланд кўтарингиз!

52. Шонли меҳнат ва уруш ветеранлари! Ёшларнинг мураббийлари! Ёш авлодни Коммунистик партия билан совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялангиз!

53. Ўқувчилар, студентлар! Билим ва маданиятни, меҳнат кўникмаларини сабот билан эгаллангиз!

Совет Ватанини астойдил севингиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлингиз!

54. Яшасин Совет Иттифоқининг тинчликсевар ленинча ташқи сиёсати!

КПСС XXVI съезди ишлаб чиққан 80-йилларнинг Тинчлик программаси амалга ошаберсин!

55. Коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик саломи!

Халқ иши учун мард курашчилар—коммунистларга шон ва шарафлар!

56. Бутун дунё коммунистларининг бирлиги ва жипслиги мустаҳкамланаберсин!

Яшасин халқаро ишчилар синфининг синалган ва қудратли қуроли —пролетар интернационализми!

57. Жаҳон социализми, халқаро пролетариат ва миллий озодлик ҳаракатининг енгилмас иттифоқи мустаҳкамланаберсин!

58. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик саломи!

Яшасин социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслиги, уларнинг социализм ғалабаларини мустаҳкамлашга берган азму қарори!

59. Америка империализмининг кирдикорларига қарши қатъият билан курашаётган қаҳрамон Куба халқига қардошлик саломи!

60. Қаҳрамон Вьтенам халқига қардошлик саломи!

61. Мард Лаос халқига қардошлик саломи!

62. Мустақил эркин халқ Кампучиясини барпо этаётган Кампучия халқига қардошлик саломи!

63. Апрель революцияси ғалабаларини мардона ҳимоя қилаётган афғон халқига қардошлик саломи!

64. Ўз мустақиллигини, революция ғалабаларини фидокорона ҳимоя қилаётган Ангола халқига қардошлик саломи!

65. Социалистик ўзгартишларнинг революцион йўлини қатъият билан танлаб олган Эфиопия халқига қардошлик саломи!

66. Капиталистик мамлакатларнинг ишчилар синфига қардошлик саломи!

Монополиялар эксплуатациясига ва зулмига қарши, меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари учун, тинчлик, демократия учун курашчиларга шон-шарафлар!

67. Мустамлакачилик зулмидан халос бўлган халқларга, миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт учун курашчиларга қардошлик саломи!

68. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун курашаётган Африка халқларига оташин салом!

69. Империализмга ва реакцияга қарши, ўз мамлакатларининг демократик ривожланиши учун курашаётган Лотин Америкаси халқларига оташин салом!

70. Фашистлар хунтасига қарши фидокорона курашаётган Чили меҳнаткашларига, барча демократларига қардошлик саломи!

71. Озодлик, демократия, социализм учун курашиб, фашизм зиндонларида азоб чекиб ётган кишиларга қардошлик саломи!

Империализм ва реакция тутқунларига озодлик!

72. Исроил агрессиясиға ва империализм зўравонлигига қарши курашаётган араб халқларига оташин салом!

Совет—Араб дўстлиги мустаҳкамланаверсин!

73. Европа мамлакатларининг халқлари! Ғарбий Европада Американинг янги ракета-ядро қуроли жойлаштирилишига қарши курашингиз!

Европада —тинчлик; хавфсизлик ва яхши қўшничилик бўлсин!

74. Осиё мамлакатларининг халқлари! Империализм ва гегемонизмнинг тил бириктирувига қарши, тинчлик ва хавфсизлик учун курашингиз!

Осиё ишонч ва ҳамкорлик қитъаси бўлиб қолсин!

75. Улуғ ҳинд халқига оташин салом!

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожланиб, мустаҳкамланаверсин!

76. Жаҳон халқлари! Империализм, милитаризм ва реваншизмнинг агрессив кирдикорларига қаттиқ зарба берингиз!

Қуролланиш пойгасини жиловлайлик, кескинликни юмшатишни чуқурлаштирайлик, уруш хавфини йўқотайлик!

77. Тинчлик тарафдорлари! Энг улуғ ҳуқуқ — яшаш ҳуқуқи учун муқаддас курашда ўз куч-ғайратларингизни кўпайтирингиз!

Нейтрон қурол ва оммавий қирғин қуролининг бошқа турлари тақиқланиши учун изчиллик билан курашингиз! Йўқолсин ядро уруши!

Жаҳонга— тинчлик!

78. Яшасин улуғ Ватанимиз —Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

79. Ленин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида— коммунизм ғалабаси сари, олға!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ШУ КУННИНГ ИНТЕРВЬЮСИ

ЎЗБЕК ҚЎШИҒИ ВЬЕТНАМ ДИЁРИДА ЯНГРАЙДИ

Вьетнам Социалистик Республикаси —Жануби-Шарқий Осиёда ташкил топган тўнғич ишчи ва деҳқонлар мамлакатидир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар Вьетнамнинг миллий экономикасини ривожлантиришда яқиндан ёрдам бермоқдалар ва бу ёрдамни ўзларининг интернационал бурчлари деб ҳисобламоқдалар. Ўзбекистон билан Вьетнам ўртасида ҳам бузилмас дўстлик иплари боғланган. Серқуёш республикамизнинг олимлари ва мутахассислари, маданият вакиллари Вьетнам Социалистик Республикасида бир неча бор бўлишган. 16 октябрда Вьетнамда Ўзбекистон ССР мисолида Совет Иттифоқи кунлари тантанали бошланади. Шу муносабат билан муҳбиримиз Ўзбекистон чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа боғлаш жамияти президиумининг раиси Иқболхон Хўжаевна ТЎХТАХЎЖАЕВАдан ана шу воқеани шарҳлаб беришни сўради:

— Халқ ҳокимияти йилларида Вьетнам маданий қурилишда катта муваффақиятларга эришди, — деб ҳикоя қилади Иқболхон Хўжаевна. 1948 йилдан буён бу мамлакатда маданият ва санъат ходимлари уюшмаси ишлаб турибди. 1957 йилда Вьетнам ёзувчилар союзи, орадан бир оз ўтганидан кейин адабиёт институти ташкил этилди. Бу мамлакатнинг қадимий рақс музика санъати узоқ асрларга бориб тақалади. У ўзига хос жозибали, ҳаётга яқин дилбар санъатдир. 20 йилдан ортиқ вақтдан буён симфоник оркестр ишлаб турибди.

Тошкентдаги олий ва ўрта махсус билим даргоҳларида Вьетнам Социалистик Республикасининг юзлаб вакиллари таълим олишмоқда. Улар Тошкент Давлат университети, ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари, қишлоқ хўжалиги институтларида ўқишмоқда.

Ўзбекистон санъатининг вакиллари Вьетнамда, шу жумладан унинг олий ўқув юртлари, фан ва санъат шаҳри бўлган пойтахти Ханойда ва бошқа шаҳарларда бир неча марта бўлишган. Алишер Навоий номли давлат катта театрининг балетмейстери, республикада хизмат кўрсатган артист И. Юсупов Ханойдаги Катта театрда спектаклларни постановка қилишда ёрдам кўрсатди.

«Ялла» вокал-чолғу ансамблининг концертлари Вьетнамда катта муваффақият билан ўтди. Ана шу концертлар ҳақида мамлакатимиз ва ВСРнинг газеталарида қатор мақолалар ёзилди.

Вьетнамда бўладиган Совет Иттифоқи кунларида биз дўстларни Ўзбекистон маданияти ва санъати билан яқиндан таништирамиз. Улар Улуғ Октябрнинг ғалабаси туфайли эришилган барча ютуқларимиздан албатта, баҳраманд бўладилар.

Вьетнам болаларига армуғон этиш мақсадида делегация ўзи билан бирга ўйинчоқлар, қўғирчоқлар, китоблар, идора моллари, газламалардан иборат совғаларни олиб бораётир. Ханойда бўладиган байрам кунларида икки йирик олий ўқув юрти — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ва Ханойдаги сув хўжалиги институти коллективлари ўртасида ҳамкорлик шартномаси имзоланади.

Вьетнам Социалистик Республикасининг кўпгина шаҳарлари ва вилоятларида республикамизнинг тасвирий санъат, плакат, халқ амалий санъати, болалар расмлари кўргазмалари ташкил этилади.

Тасвирий санъат кўргазмасидан эса Ўзбекистоннинг кўзга кўринган мўйқалам усталари А. Абдуллаев, С. Абдуллаев, Ч. Ахмаров, Р. Аҳмедов, Н. Қўзибоев, Ў. Тансиқбоев, Ж. Умарбеков ва бошқалар яратган қатор портретлар ва картиналар ўрин олади.

«Совет Ўзбекистони» деб аталган фотокўргазма ва ана шу номдаги журнал кўп миллатли Советлар мамлакатининг катта оиласида бахтиёр яшаётган ўзбек халқининг турмуши ҳақида ҳикоя қилади.

Яна бир кўргазма дўстларимизни ўзбек тилида нашр этилган Вьетнам адибларининг китоблари, ўзбек ёзувчиларининг асарлари билан таништиради.

Бундан ташқари Вьетнам кинотеатрларида киносанъаткорларимизнинг бадиий ва ҳужжатли фильмлари «Инқилоб чавандозлари», «Ўзбекистон—81», «Паранжи» фильмлари кўрсатилади.

Ўлкамизнинг вакиллари бу қардош мамлакатнинг кўпгина саноат корхоналари ва ўқув юртларида бўлиб, дўстона самимий учрашувларини ўтказадилар.

Делегацияга Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри С. П. Пўлатов бошчилик қилади.

Суҳбатни

А. ПЎЛАТОВ

ёзиб олди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Афғонистонга қарши фитна

ДЕҲЛИ. Империалист давлатларнинг куч-ғайратлари билан Покистоннинг Пешовар шаҳри Афғонистонга қарши аксилинқилобий фаолият марказига айлантирилган. Сентрал Ньюс Сервис ахборот агентлигининг хабар қилишича, АДРга қарши халқаро фитна ипининг бир учи шу ерга келиб тақалади. Бу ерда чилилик, Жанубий вьетнамлик, сальвадорлик ва полпотчи жаллодларни тайёрлаб тажриба ортирган америкалик ва хитойлик «маслаҳатчилар» раҳбарлигида афғон халқига қарши навбатдаги жиноят режалари тузилмоқда.

Қўшма Штатлар ва унинг шериклари, деб уқтиради агентлик, АДР ҳукуматининг шу йил август ойида қилган баёноти халқаро жамоатчиликка ижобий таъсир қилганидан ташвишга тушиб қолдилар. Айни шунинг учун ҳам улар Афғонистонга қарши разилона уруш миқёсини кенгайтирмоқдалар. Кейинги вақтлардагина АҚШ, Хитой. Миср ва Покистоннинг махсус маҳкамалари Пешовар атрофида биқиниб олган афғон аксилинқилобчиларини 100 миллион долларликдан ортиқ қурол-яроғ билан таъминладилар. Улар ишлаб чиққан махсус «прейскурант»га мувофиқ Афғонистон диёрида ўлдирилган ҳар бир киши учун, қилинган ҳар бир қўпорувчилик ҳаракати учун ҳақ тўланмоқда.

Афғонистонга қарши давом этаётган аргессияда Американинг Марказий Разведка Бошқармаси ўйнаётган ролни агентлик алоҳида уқтирмоқда. Айни мана шу жосуслик маҳкамаси қўпорувчилик ишларига бевосита раҳбарлик қилмоқда, афғон босмачилари учун узлуксиз қурол-яроғ ташиб берилишини таъминламоқда. Вашингтонда ишлаб чиқилган сценарийга мувофиқ, Покистон билан Миср қўғирчоқ ролини ўйнаши керак, улар Афғонистонга қарши босқинчиларнинг тўдаларини тайёрлаш учун ўз территорияларини бериб қўймоқдалар, уларни қурол-яроғ билан таъминламоқдалар. Пекин эса, деб давом этади агентлик, ўзининг «кўмаги» эвазига, жумладан, Америкадан ҳарбий ва молиявий ёрдам олиш илинжида юрибди. Ҳамма жойда бўлганидек, бу ерда ҳам Хитойнинг сиёсати — ўз озодлиги йўлида курашаётган халқларнинг манфаатларига хиёнаткорлик сиёсатидир, деб таъкидлади агентлик.

А. БОХОНЬКО.

КОМБИНАТ ЮБИЛЕЙИ

БЕРЛИН. Ҳозир ишлаб чиқарилаётган чўяннинг тўртдан уч қисмини ГДР қора металлургиясининг байроқдори — «Ост» комбинати бермоқда. Бу комбинатнинг биринчи домнаси ўттиз йил муқаддам ишга туширилган эди. Ўшанда бўлажак корхонанинг қурилиш майдончаларида Совет Иттифоқи билан ГДР қурувчилари ва монтажчилари елкама-елка туриб ишлашганди. Бугунги кунда Айзенхюнтенштадтдаги комбинат коллективи ГБСП X съезди қарорларини амалга ошира бориб, шу йилнинг ўзидаёқ чўян ишлаб чиқаришни қарийб тўртдан бир баравар кўпайтириш мажбуриятини олди.

Сиёсатни мувофиқлаштириб олишди

ҚОҲИРА. Миср Араб Республикасининг Вице Президенти Муборак Қўшма Штатларга қилган визитини тугаллаб, Миср пойтахтига қайтиб келди. Миср матбуотининг хабарларига караганда, унинг океан нариёғига қилган шошилинч сафаридан кузатилган мақсад иккала мамлакатнинг Яқин Шарқдаги ва Африкадаги сиёсатини янада мувофиқлаштириб олишдан, шунингдек Мисрга Американинг ҳарбий-иқтисодий ёрдамини кенгайтиришдан иборат эди.

«Ал ахбор» газетасининг уқтириб ёзишича, Вашингтон Қоҳиранинг илтимосини қондиришга ва Мисрга Америка қурол-яроғини етказиб беришни тезлаштиришга тайёр эканини изҳор қилди.

«Совет хавфи», деган ҳавойи гап-сўзлар ниқоби остида ўтган музокаралар чоғида Муборак Америка маъмурияти олдида бошқа ғарбпараст араб режимларининг ҳам илтимосчиси ролини ўйнаганлиги факти эътиборни ўзига тортади. Жумладан, у Сомали, Судан, Уммонга Америка қуролини етказиб бериш масаласини кўтарди. бу масалани Вашингтон «ҳайрихоҳлик» билан кутиб олди. Маълумки, бу мамлакатларнинг раҳбарлари МАР Президенти Садат билан биргаликда ўз территорияларида Америка қуролли кучларига «ҳарбий имтиёзлар» беришга тайёрлик изҳор қилган эдилар.

Миср, Судан, Сомали ва Уммоннинг милитаристик талабларига АҚШдагилар «ҳайрихоҳлик» билан қараганликлари АҚШнинг ҳарбий анжомларни кўпроқ етказиб бериш йўли билан бу мамлакатларни ўз сиёсатига янада маҳкамроқ боғлаб олишга, уларни америкалик стратегларнинг агрессив режаларига жалб этишга илғор Араб ва Африка мамлакатларига қарши қаратилган ўзига хос уюшма тузишга интилаётганидан далолат беради.

ЭНГ УЗУН ТУННЕЛЬ

БЕЛГРАД. Истра ярим оролидаги Учка тоғли массиви орқали ўтган Югославиядаги энг узун автомобиль йўли туннелида қатнов очилди. Беш километрли ер ости трассаси Югославиядаги жуда катта Риека портини ғоят қисқа йўл орқали Словения ва мамлакатнинг шимолий қисми билан боғлади.

ИРҚЧИЛАРНИНГ ҲОМИЙЛАРИ

БОНН. ГФР фирмалари ва банклари Претория ирқчи режими билан ҳамкорлик қилишни ҳамон кенгайтирмоқда. Бу ерда эълон қилинган маълумотларга кўра, 1980 йилда Ғарбий Германиянинг Жанубий Африка Республикасига қилган экспорти 1979 йилдагига нисбатан 46 процент кўпайиб, 4,6 миллиард маркага етди. ГФР фирмаларининг шу йилнинг дастлабки тўрт ойи мобайнида Жанубий Африка Республикасига қилган экспорти 50 процент кўпайди.

ГФР компанияларининг ирқчи режими экономикасига сарфлаётган капитал маблағлари ҳам доимо ошиб бормоқда. Ҳозирги вақтда ана шу капитал маблағларнинг умумий миқдори 6 миллиард маркага етди.

Жанубий Африка Республикасида Ғарбий Германия концернларининг 300 дан кўпроқ филиали ишлаб турибди. Жуда кўп фактлар шундан далолат берадики, ГФР монополиялари Претория билан ҳарбий соҳада ҳам ҳамкорлик қилмоқдалар. Ғарбий Германия фирмалари 1980 йилнинг ўзидагина Жанубий Африка Республикасига карийб 300 та автомобиль, бир неча жанговар кема ва бошқа ҳарбий техника етказиб берди.

Республика бўйлаб

Ўзбекистон ССР Олий Совети номидаги Самарқанд олий ҳарбий автомобиль командирлари билим юртининг янги клуби ёшларни биринчи курсантлар балига таклиф этди. Клубни қуришда курсантлар ва уларни оталиққа олган саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг ишчилари иштирок этдилар. Клубда 580 ўринли киноконцерт зали тўгараклар машғулотлари ўтказиладиган хоналар бўлиб, «ҳарбий мавзудаги китоблар» магазинининг филиали очилди. Ҳозирги пайтда курсантлар Ленин залини безашга киришдилар. Залга қўйилган стендлар революция доҳийсининг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилади.

* * *

Бахт шаҳридаги биринчи мактабда СССРнинг 60 йиллигига бағишланган қизил бурчак очилди. Бу ерга қўйилган экспонатлар Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши тўғрисида. Сирдарё области саноати ва қишлоқ хўжалигининг ривожланиши ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерда барча экспонатларни меҳнат дарси ўқитувчиси В. А. Крижановский раҳбарлик қилаётган ёш техниклар тўгарагининг аъзолари бажаришган. Қизил бурчак юбилейга атаб мактабда очиладиган музейга асос бўлиб хизмат қилади. Халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаётган мактабнинг собиқ ўқувчиларига музейни ташкил этишда қатнашиши, қизиқарли ҳужжатлар ва фотосуратлар юборишни илтимос қилинган юзлаб хатлар юборилди.

* * *

В. В. Куйбишев номли Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтида марказий илмий-тадқиқот лабораторияси очилди. Бу ерда олимлар ва студентларнинг илмий-тадқиқот ишлари олиб бориши учун зарур бўлган барча анализлар ўтказилади. Илгари бундай анализлар ҳар бир кафедрада алоҳида-алоҳида ўтказилар эди. Лаборатория жамоатчилик асосида ташкил этилиб, бу ерда анализларни атиги 6 киши ўтказади. Шу вақтгача эса ўнлаб кишилар шу иш билан машғул эдилар. Студентлар илмий жамиятининг аъзолари бўлган институт талабалари ҳафтада бир неча соат давомида лабораторияда машғулотлар ўтказадилар.

* * *

«Ташсельмаш» заводининг цехларида ёшларни ишчилар синфи сафига қабул қилишга бағишланган тантанали йиғилиш ўтказилди. Ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб чиққан 130 нафар йигит ва қиз ишчи касбини эгаллади. Ёш слесарлар, токарлар ва фрезерчилар бу ерда ишлаб чиқариш практикасини ўтадилар, заводнинг меҳнат анъаналари ва шонли тарихи билан танишдилар. Эндиликда эса улар илғор корхона меҳнаткашлари оиласининг тенг ҳуқуқли аъзолари бўлдилар. Тажрибали мураббийлар уларга профессионал маҳорат сирларини ўргатадилар.

«Стальмонтаж»нинг Тошкент монтаж бошқармаси коллективи йиллик план.топшириқларини ортиғи билан адо этиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдириб меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: мусобақа илғори Михаил Граннин тасвирланган. У коммунистик меҳнат бригадасининг аъзосидир. Илғор қурувчи смена топшириқларини доимо 120—130 процентга етказиб адо этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

• ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

Ёш ўқитувчилар университети

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институтида ёш ўқитувчилар университетининг янги ўқув йили машғулоти бошланди. Машғулотни институт партия ташкилоти секретари доцент Т. Даминов очди. Университет ректори, профессор У. Зокиров ёш ўқитувчилар университетининг роли ва ундаги машғулотлар ҳақида гапирди.

Тошкент Давлат университетининг юридик факультети декани, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. Аъзамхўжаев, Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти Е. Чеврниди қизиқарли мавзуда лекция ўқидилар.

Машғулот сўнггида аввалги ўқув йили ўқитувчиларига ёш ўқитувчилар университетини тугатганликлари тўғрисида гувоҳномалар топширилди.

Т. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

• ЮСУФ СУЛТОНОВ—70 ЁШДА

ИСТЕЪДОДЛИ ОЛИМ

Ўз билимини, талантини, юрагининг жўшқин туйғуларини, бутун куч-ғайратини она-Ватани ва жонажон халқининг бахт-саодати, шон-шуҳрати, равнақи учун бахш этганлар халқнинг самимий меҳр-муҳаббатига, иззат-ҳурматига сазовор бўладилар. Истеъдодли адабиётшунос олим, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, СССР Ёзувчилар Союзининг аъзоси Юсуф Султонов ана шундай ардоқли зиёлилардандир. Бугун ўзбек совет адабиётшунослигининг мустақил фан сифатида ташкил топиши ва ривожига салмоқли ҳисса қўшган бу олимимизнинг туғилганига 70 йил, илмий, педагогик ва жамоатчилик фаолиятининг бошланганига 50 йил тўлди.

1934 йилда Тошкентда Фанлар Комитети ташкил этилди. Ю. Султонов шу Комитет қошидаги ўзбек тили ва адабиёти (ҳозирги Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институти)нинг аспирантурасида ўқиди. Аспирантурани битиргач (1937 йил), мазкур институтда кичик илмий ходим бўлиб ишлай бошлади.

1941 йилда қора ажал—немис фашистлари Ватанимизга ҳиёнаткорона бостириб кирганида Ю. Султонов ўз ихтиёри билан фронтга кетади. У ана шу ҳаёт-мамот жанглари кетаётган кунларнинг бирида, 1943 йилда шонли КПСС сафига аъзо бўлиб кирди ва ёвуз душманнинг батамом таслим бўлгунича, халқимиз омонлиги, Ватанимиз озодлиги учун қаҳрамонларча хизмат қилди. У Совет Армиясидан қайтиб келди ва яна Тил ва адабиёт институтида илмий-тадқиқот ишлари билан машғул бўлди.

Ю. Султоновнинг адабий-танқидчилик фаолияти 30-йилларда бошланди. Ёш олим ўзининг дастлабки тақриз ва мақолаларидаёқ Коммунистик партиянинг адабиёт соҳасидаги кўрсатмаларини амалга оширишга интилди, янги давр — социалистик тузум ва унинг талабларига жавоб бера оладиган янги ўзбек совет адабиётининг гуркираб ўсиши учун адабиётдаги ёт мафкураларга қарши принципиал кураш олиб борди.

Ю. Султонов ўзбек совет маданиятининг асосчиси серқирра ижодкор Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг ижодий фаолиятини биринчилардан бўлиб мукаммал текширишга киришган, ҳамзашуносликка асос солган адабиётшуносларимиздан ҳисобланади. Унинг етук олимлик истеъдоди биринчи йирик асари — «Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳаёти ва ижодиёти» (1941) да равшан кўринди. Ю. Султонов халқимизнинг қаҳрамон фарзанди Ҳ. Ҳ. Ниёзий ижодини ўрганиш, уни тадқиқ ва таҳлил этиш ишларини қунт билан давом эттирди. У 1949 йилда, офицер кийимида «Ҳамза Ҳакимзода — биринчи ўзбек совет ёзувчиси» номли мавзуда филология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади. Олимнинг бу илмий ишида ижтимоий ва ижодий фаолиятини меҳнаткаш халқ озодлиги, бахтли ҳаёти учун сафарбар этган, ўзбек совет адабиётининг асосчиси, Улуғ Октябрнинг оташин куйчиси Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг ижоди кенг планда ёритиб берилди. Ю. Султоновнинг Ҳ. Ҳ. Ниёзий ҳаёти ва фаолиятига бағишланган монографияси янги фактлар, далиллар, илмий хулосалар билан бойитилиб, шу кунгача кўп марта нашр этилди.

Шуниси муҳимки, Олим Ҳамза ҳақидаги тадқиқотларини бир неча марта рус тилида ҳам нашр эттирди. Бу эса озодлик куйчиси, интернационал ғояларнинг жўшқин тараннумчиси, ҳамиша барҳаёт ўзбек адибининг қудратли Ватанимизнинг бунёдкор халқлари орасида кенг танилишида катта роль ўйнади. Ю. Султонов Ҳ. Ҳ. Ниёзий меросини нашрга тайёрлашда ҳам катта ишларни амалга оширди. У 1939 йилда С. Ҳусайн билан бирга Ҳамза Ҳакимзоданинг «Танланган асарлари»ни нашрга тайёрлади ва чоп эттирди. У Улуғ Ватан урушидан сўнгги йилларда ҳам бу иш билан жиддий шуғулланди. Натижада, халқ санъаткорининг «Танланган асарлар»и тўлдирилган ҳолда бир неча марта, икки томлик «Асарлар»и эса ўзбек ва рус тилларида нашр этилди. Ю. Султонов Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институти «Текстология» бўлимида академик нашр принциплари асосида тайёрланган ва чоп этилган Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг IV томлик «Мукаммал асарлари»да ҳам фаол иштирок этди.

Маълумки, Тил ва адабиёт институтининг етакчи олимлари томонидан икки томлик «Ўзбек совет адабиёти тарихи очерки» (1961—62 йил), «Ўзбек совет адабиёти тарихи» (Москва, 1967 йил), уч том, тўрт китобдан иборат «Ўзбек совет адабиёти тарихи» (1967—1970 йил) китоблари яратилди ва нашр этилди. Ю. Султонов ана шу қимматли асарларнинг илмий-назарий жиҳатдан ҳар томонлама пухта бўлиши учун қайғурди, уларнинг асосий муаллифларидан бири сифатида иштирок этди. Ю. Султоновнинг ўрта мактаблар учун адабиёт дарсликлари яратишдаги хизматлари ҳам катта таҳсинга сазовордир. Унинг иштирокида тайёрланган 10-синф учун «Адабиёт дарслиги» китоби 1933 йилда босилиб чиққан эди. 1939, 1940 йилларда қайта нашр этилган бу дарсликнинг «Совет адабиётининг ўсуви» бўлими, В. В. Маяковский, М. Шолохов, Н. А. Островский, Ғ. Ғулом, Ҳ. Олимжон ижодлари ҳақидаги махсус боблар Ю. Султонов қаламининг маҳсулидир. Ю. Султоновнинг таниқли олим ва адиб С. Азимов билан ҳамкорликда ёзган 9 ва 10-синфлар учун «Ўзбек совет адабиёти» дарслиги 1953 йилда нашр этилди. Шундан бери бу дарслик ҳар йили кўп минг нусхада нашр этилиб келинмоқда. Кейинги нашрларида Қ. Аҳмедов ҳам ҳамкорлик қилган бу дарсликларнинг шу кунгача босилиб чиққан умумий тиражи миллиондан ошади.

Ю. Султонов илмий йиғинларда «Шогирдсиз олим — мевасиз дарахт», деган халқ иборасини кўп тилга олади ва бунга ўзи қатъий амал қилади. Дарҳақиқат, у фақат истеъдодли олим, дарслик ёзувчи моҳир педагог сифатида эмас, кўплаб адабиётшунос олимлар етиштирган ва етиштираётган меҳрибон устоз сифатида ҳам машҳурдир. Шу кунгача ўндан ортиқ ёшлар домланинг бевосита илмий раҳбарлиги остида филология фанлари кандидати илмий даражасини олишга мушарраф бўлдилар. Ҳозир бир неча аспирантлар, ёш илмий ходимлар Ю. Султонов раҳбарлигида илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Олимнинг адабиётшунос кадрлар тайёрлашдаги фидокорлиги ўнлаб ёшларнинг диссертациялари ҳимоясида расмий оппонент сифатида қатнашганлигида ҳам яққол кўринади.

Ю. Султонов республикамизнинг жамоат ишларида ҳам актив иштирок этди ва иштирок этмоқда.

Ю. Султонов истеъдодли олим, актив жамоатчи бўлиш билан бирга олижаноб қалб соҳиби, юксак маданиятли шахс ҳамдир. Унинг ҳақиқий инсонлиги одамларга фақат яхшиликни раво кўришида, ғамхўрлигида, ўз билимини ёшларга саҳийлик билан беришида, илм-фандаги талабчанлигида яққол кўринади. Шунинг учун Ю. Султоновни ҳамма ҳурмат қилади, ундан ўрнак олишга интилади.

Олимнинг адабиёт ҳақидаги фанни юксалтиришдаги, бу соҳа учун малакали кадрлар тайёрлашдаги хизматлари ва актив жамоатчилик фаолияти партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. У «Ҳурмат белгиси» ордени, бир неча медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Хуллас, Ю. Султонов шахсиятида коммунистга, совет олимига, зиёлисига хос бўлган меҳнатсеварлик, марксизм-ленинизм ғояларига содиқлик, ватанпарварлик, софдиллик, камтарлик каби барча фазилатлар тўлиқ мужассамлашган. Уни касбдошлари том маънодаги юксак маданиятли олим, дея таърифлайдилар, ҳурмат қиладилар, эъзозлайдилар.

Мурод ИБРОҲИМОВ,
филология фанлари кандидати.

БЎСТОН

Бу бўстон саҳнида
Гул кўп, гаман кўп...
Алишер Навоий

ҲАЁТ ТАСВИРИ

ҲАВАСКОРЛАРНИНГ ҲИКОЯЛАРИ ҲАҚИДА

Студентлар пахтага, ҳашарга чиқишади. Ҳамма ғайрат билан пахта териб юрганида Ҳасан деган йигитнинг белига оғриқ киради. Нима қилиш керак? Маррага етказиб пахта термаса бўлмайди. Терай деса дангасалиги тутяпти. У ўйлаб-ўйлаб яхши йўл топади. Курсдошларининг териб уюб қўйган пахтасидан ўғирлаб этагини тўлдиради. Кўп эмас, оз-оздан, инсоф билан... Шундай қилиб пахтани орқалаб хирмонга олиб боради. Домла Иноғом Ғаффорович Ҳасанбойни мақтайди. Шу пайт курсдош қизлар чувиллашиб келиб қолишади. Ҳадича билан Салиманинг туфлиси йўқолибди. Йигитлардан бири Ҳасан терган пахтани прицепга ағдараётганда ичидан лўп этиб икки пой туфли чиқади. Ҳасан шарманда бўлади.

Бу — ҳаваскор қаламкаш Д. Қодировнинг «Тешиб чиқди» деган ҳажвиясидан олинган лавҳа. Кўриниб турибдики, ёш қаламкаш кулгили ситуация топган. Шунга ўхшаш ҳолатни Н. Тоғаевнинг «Дўппи савдоси» ҳикоясида ҳам кўришингиз мумкин. Ҳолмат ака бозор айланиб юрганида дўппичи хотин билан 17 ёшлардаги чиройликкина қизнинг савдоси устидан чиқиб қолади. Дўппифуруш 25 сўм талаб қилади. Харидор узоқдан келганини, фақат 20 сўм пули қолганини айтади. Муаллиф қаҳрамонларнинг ўзига хос тил элементларини ҳам яхши топган. Дўппифуруш харидорга ўхшатиб муомала қилади. «Олинг, оповси жонидан, ўзиям куйиб қўйгандек сизга ярашди. Қаранг, атайлаб сизга тикилган экан. Ҳозир бир ойнага қарасангиз борми, ҳуснингиз ўн чандон очилиб кетади-да!» Қизча эса уялиб ерга қарайди, пули етмаслигини айтиб ҳижолат бўлади. Охири Холмат ака савдога аралашишга мажбур бўлади. Қизга раҳми келиб 5 сўм камроққа сотишни дўппифурушдан илтимос қилади. Бироқ бозорчи аёл унга бобиллаб беради. Ниҳоят Холмат ака қизчага 5 сўм беради. Холмат ака нари кетиши билан дўппифуруш аёл қизнинг елкасига қоқади. «Зеби, она қизим, дўппини жойига қўйгин-да бориб дадангни билан акангни ишидан бир хабар олчи, тўн бозорида савдо қандай кетаётган экан. Қайтишингда боягн кишн берган 5 сўмга сабзи-пиёз олгин хўпми?»

Бу ҳикояда ҳам ўқувчини беихтиёр кулдирадиган ҳолат бор. Муаллиф Холмат аканинг соддалигидан кулибгина қолмайди. Бозорчи аёлнинг пул учун виждонини ҳам сотишга тайёрлигига, ёш болани ҳам шунга ўргатаётганига ишора қилади.

Бир қарашда ҳар иккала ҳикоя ҳам яхши асардек туюлади. Бироқ, ҳар иккала ҳажвий ҳикояда ҳам гарчанд чиройли ҳолат мавжуд бўлса-да, жиддийроқ ҳаёт фалсафаси ярқ этиб кўзга ташланмаган. В. Аҳмадхоновнинг «Олимлар» ҳикоясида бир мунча катта мақсад қаламга олинган. Ҳикоя қаҳрамони чекка колхозлардан бирига бориб уч олим билан танишади. Колхоз бригадири уларни «профессор» деб таништиради. Маълум бўлишича олимлар бу ерда тажриба ўтказишаётган экан. Бирининг исми Шона Баракаевич Баракаев (у қизил толали пахта яратмоқчи), иккинчисиники Сўта Ширинович Ширинов (буниси маккажўхорининг «любой» навини яратиб ташлайди), яна бири эса Олёр Мевалиевич Мевалиев (бу олим ўрикни олмага, олмани беҳига пайванд қилиш устида ишлайди). Шундай қилиб, ҳикоя қаҳрамони билан олимлар ўртасида суҳбат бошланади. Пахтачи профессор қизил навли пахта яратиш учун чигитни лавлаги уруғи билан чатиштириш устида бош қотирган. Маккажўхори мутахассиси, жўхорининг уруғини қайнатиб экса ҳам бўладими-йўқми шунисини билмай гаранг. Яна бири дурагай меваларни яратолмай боши қотиб ётибди. Хуллас ҳикоя қаҳрамони олимлар билан бир суҳбатдаёқ уларнинг илмга мутлақо алоқаси йўқлигини англайди. Ҳаваскор қаламкаш ҳикояни сал «кўпиртириброқ» ёзган. Албатта, сатирик жанрда қаламкашнинг шундай ҳуқуқи бор. Бинобарин муаллиф жиддий масалани ўртага қўйган. Бироқ, афсуски, унда ўқувчини ҳаяжонга соладиган якун кўринмайди. Ҳикоя қандай бошланган бўлса шундай тугаб қўя қолади.

Кейинги пайтларда экология масаласи жаҳон бўйича жиддий проблемалардан бирига айланди. Табиатни муҳофаза қилиш, атроф-муҳит, ўсимлик ва ҳайвонот оламини асраш масаласи фақат олимларни эмас ижодкорларни ҳам қизиқтирмоқда. Жаҳоннинг кўп адиблари бу ҳақда куюниб тапирмоқдалар, жиддий, ҳаяжонли асарлар ёзмоқдалар. Бироқ, кейинги пайтларда айрим қаламкашлар бу мавзунинг «бозори чаққон» бўлгани учунгина шу ҳақда асар ёзаётгандек таассурот қоляпти. Кўп ҳикоялар бир-бирига жуда ўхшайди. Уларда инсон табиатга ғализ муомала қилаётганлиги бир хил тарзда тасвирланади. Фарқи шуки бирида ит ўлса, бошқасида мушук ўлади, бирида от ўлса, яна бирида каклик ўққа учрайди. Ҳаётий материал ёзувчининг қалб заруратига айлангандагина чинакам асар туғилиши мумкин. Ж. Пирмуҳамедовнинг «Изтиробда» ҳикояси ҳаётдан олинганлиги кўриниб турибди. Сунатилла исмли бола уйига учта каптар олиб келади. Бири оқ, бири қора, бири чипор. Каптарлар хонадонга ўрганади. Ҳовлида сайр қилиб юради. Оқ каптар билан қора каптар айниқса иноқ. Уларни кўрганда хонадон соҳиблари ҳам қувониб кетишади. Кунлардан бирида уйғониб қараша ҳовли саҳнида оқ каптарнинг патлари сочилиб ётибди. Қора каптар эса бир чеккада мунғайиб ўтирибди. Маълум бўлишича кечаси оқ каптарни мушук еб кетган экан. Кўп ўтмай қора каптар ҳам ўлиб қолади. Ҳаётда шундай воқеа бўлиши мумкин. Бу воқеа кишини ҳаяжонга солиши ҳам мумкин. Бироқ, барибир ҳикояда катта ҳаёт фалсафаси ярқ этиб кўзга ташланмайди.

Бунга ўхшаш камчиликлар С. Раҳимов, М. Абдуқаҳҳоров, Р. Йўлдошев, Қ. Низомов, Т. Маҳмудов, М. Валихонов, И. Нуринов, И. Аминов сингари қаламкашларнинг машқларида ҳам кўзга ташланади. Уларда тасвирланган воқеалар гарчанд ҳаётий ҳодисалар эканлигига шак келтириб бўлмаса-да, бари-бир пухта бадиий асар деб бўлмайди. Бунинг боиси шундаки, ҳаёт воқеасининг ўзи ҳали санъат асари бўлолмайди. Бунинг учун муаллиф ўша ҳодисани одамларга айтиш заруратини юракдан чуқур ҳис этиши ва шу воқеаларни инсон тақдирининг моҳиятига айлантириб тасвирлаши керак. Шундагина ҳикояда ҳаётнинг жиддий фалсафаси ўз ифодасини топиши мумкин. Акс ҳолда у шунчаки ҳаёт воқеасининг кўчирмаси бўлиб қолаверади. Кўчирма эса бадиият эмас.

Н. ВАЛИЕВ.

Раққоса. М. Нуриддинов фотоэтюди.

ТЕРИМЧИ ҚИЗ НУРХОН

(ҚЎШИҚ)

Ҳали қуёш ётоғидан кўтармайин бош,
Бизнинг Нурхон пахтазорга томон йўл олди.
Тим қора қош,
Кўзи шаҳло, аммо ўзи ёш,
Сира тўймай узоқларга тикилиб қолди...
Куйлаб қўшиқ
Терар олтин, янграр овози
Дам ўтмайин этак тўлиб меҳри ортади.
Бўлиб ошиқ
Куй яратди юракнинг сози
Боққанингда латофати ўзга тортади.
Меҳнат—роҳат
Пахтазордан келмадинг бери,
«Оқ олтин»дан тоғ-тоғ қилиб ясадинг хирмон.
Сенга одат
Қалбдан тўкиш пешона тери,
Мўл ҳосилнинг Ватан кўрки, чевар қиз
Нурхон!

Жўрахон МУРОТОВА.

• *Турли касб эгалари*

БИР КАСБДА ЧОРАК АСР

Иш вақти тугаб қолган эди. Ҳамма уйга кетишга отланиб турарди. Шу топда саҳна ёруғлик нурлари бўйича уста Турсунбой Абдураҳмоновни студия директори ўз ҳузурига чақириб қолди.

— Турсунбой, шошилинч равишда Қорақалпоғистонга боришга тўғри келяпти, — деди студия директори Т. Нодиров, — «Совет Ўзбекистони» кино журналининг навбатдаги сонига Қорақалпоғистон ҳақидаги бир неча лавҳаларни суратга олиб келиш керак. Саҳна ёруғлиги бўйича кўзга кўринган усталаримиздан бўлганлигингиз учун группага сизни ҳам қўшиб қўйдик.

Турсунбой директор ҳузуридан чиқиб, сафар ҳозирлигини кўра бошлади...

Турсунбой Абдураҳмонов саккизинчи синфни битиргач, Тошкент ҳужжатли ва хроникаль фильмлар киностудиясига ишга келди. Олдин у Тошкентдек гўзал шаҳар лавҳаларини суратга олувчи студия группаларида ёрдамчи ишчи бўлиб юрди. Кейинчалик шу кино группаларининг саҳна ёруғлиги нурлари бўйича кўзга кўринган устаси бўлиб қолди. Бугунги кунда Т. Абдураҳмонов иштирок этмаган ҳужжатли фильмлар киностудиясининг бирорта кино группаси бўлмаса керак.

Саҳна ёруғлиги нурлари бўйича уста Т. Абдураҳмонов Тошкентнинг тарихий жойлари, гўзал манзаралари, ундаги турли хил кеча, конференция, съездларида ҳужжатли киночилар группасида ўзининг камтарин касби билан фаол иштирок этиб келади.

Турсунбой Абдураҳмонов чорак асрлик меҳнат фаолияти давомида республикамизнинг деярли барча бурчакларига кинохужжатчилар группаси билан биргаликда неча қайта бориб келди. Совет Ўзбекистони гўзаллигини куйловчи барча ҳужжатли кинолenталарда унинг ҳам ўзига яраша муносиб ҳиссаси бор.

Мамлакат ва республика кинематография Давлат комитетларининг ташаккурномалари, унинг кўксини безаб турган «СССР кинематография аълочиси» нишони Турсунбой Абдураҳмоновнинг камтарин меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Э. ҚОДИРОВ.

Александр Фадеевга бағишланади

Рометан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг марказий кутубхонасида Александр Фадеевнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган китоб виставкаси очилди. Экспозицияга буюк совет ёзувчисининг рус, ўзбек, тожик тилларида нашр этилган асарлари, Фадеевга бағишланган китоб ва брошюралар, совет адибларининг хотиралари қўйилган.

Виставка очилган куни кутубхонада адабий-бадиий кеча бўлиб ўтди. Унда китобсеварлар сўзга чиқдилар, ҳаваскор артистлар ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

(ЎзТАГ).

ҚОЗОҒИСТОН ДАФТАРИ

Кўли Қоржон

Алп тоғлар сийнаси узра,
Тақилгандек бир шода маржон,
Жимир-жимир ташланар кўзга,
Кўли Қоржон.
Мовий сувлар дилни этур ром,
Табиат ҳам бунда хиромон.
Ҳаёт тўла улкан олтин жом,
Кўли Қоржон.
Теваракда ҳансирайди чўл,
Бир томчи сув унгадир армон.
Сўлган гуллар армони буткул
Кўли Қоржон.

Саксовул

Олов пуркар аямай қуёш,
Ўртанади ўт ичра саҳро.
Ҳароратга этганча бардош,
Бўй чўзибди саксовул танҳо.
Довуллар ҳам этолмас яксон,
Илдизлари қучганди ерни.
Мушкулотга бўй бермай ҳар он,
Яшайман, яшайман дерди.
Ўжар эди, жуда ҳам ўжар,
Енгилишни келтирмас ёдга.
Оловдан ҳам тап тортмай ўсар,
Буюк эди меҳри ҳаётга.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Соҳибоевлар оиласи саҳнада

Ворошилов районидаги М. Горький номли колхоз «Садбарг» халқ ансамблининг маҳаллий маданият саройида бўлиб ўтган концертида Соҳибоевлар оиласидан тўрт киши баравар саҳнага чиқишди. «Оқ олтин» мавсуми қаҳрамонларига бағишланган бу янги программада ансамбль раҳбари Соҳиб Соҳибоевнинг энг яхши механизаторларга бағишлаб ёзган қўшиғи янгради. Автор қўшиқни кичик укаси Абдунаби жўрлигида ижро этди.

Гулистондаги мактабгача тарбия педагогика билим юрти студентлари Фотима билан Зуҳро Соҳибоевалар эса ҳамқишлоқларини шўх рақслари билан хушнуд этдилар. Ҳозирги вақтда ана шу тўрт нафар ҳаваскор ансамблнинг ўзагини ташкил этишади. Агитбригада қишлоқ клубларида, пахтакорларнинг дала шийпонларида концерт қўйиб беради.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Оқилова раҳбарлигидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг халқ ансамбли шу кунларда ўз концертлари билан пахтакорларни хушнуд этмоқда.
СУРАТДА: ансамбль раққосалари Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози далаларида
Т. Гибадуллин фотоси.

ФАРЗАНД ШИРИН...

(ҲИКОЯ)

Ош заҳар бўлди. Асроржоннинг оёғи тортмаётган эди ўзи. Ўртоқлари қўймади-да. Бўлмаса ўша чойхонага бормасди. Шунчалик таъна-дашном эшитмасди.

Палов сузиб келинганида катта оғиз Жалил одатдагидек шанғиллаб қадаҳ кўтарди.

— Қани, биродарлар! Олайлик, олдирмайлик. Фарзандларимиз учун ичамиз!

Асроржон индамади. Ҳамма пиёлаларни кўтараётган эди, Жалил тағин шанғиллади:

— Пушти камарингдан бола бўлмаганидан кейин бу дунёда яшашнинг нима қизиғи бор!

Асроржоннинг кўз ўнгига ярқ этиб қизчаси Анорхон келди. Анорхон асранди эди.

— Ҳар кимга ҳам буюрсин! — деди у ғижиниб турса ҳам ўзини босиб.

— Э, бировнинг боласи бола бўлармиди?..

Жалил гапини тугатолмади. Асроржон шу қадар ғазаб билан мушт туширдики. Жалил сўридан коптокдек отилиб кетди.

Даврадагилар жим бўлиб қолишди. Асроржон шахт билан ўрнидан турди-да, тупроққа қоришиб ётган Жалилга нафрат билан қараб, чойхонадан чиқиб кетди.

Оқшом тушиб келар, ҳаво илиқ эди. Ҳамма жойда баҳор ошкора тантана қила бошлаган, толлар кучала чиқарган, ариқлар бўйида майсалар чиқиб, ям-яшил тус олган. Аммо Асроржон буларни кўрмас, хаёли бошқа ёқда эди.

Чиндан ҳам улар фарзанд кўришмади. Бир йил, икки йил, беш йил ўтди. Шифокорлар Асроржоннинг касалини аниқлашди. Эр-хотин туғруқхонадан мана шу Анорхонни олишди. Онаси туғиб ташлаб кетган экан... Мана у мактабга қатнаяпти. Майли, Асроржон айбдор экан, Раиманинг айби нимада? Ахир у ҳам болалик бўлишни хоҳлайди-ку!

Асроржон эшикдан хомуш кириб келди. Раима диванда китоб ўқиб ўтирарди:

— Нима гап? — деди у дарров эрининг руҳи-аҳволини сезиб.

— Чарчадим, — Асроржон қўл силтади.

Раима унга синчиклаб тикилди:

— Овқат олиб келайми?

— Йўқ... Чойхонада ош едим, — деди-ю, ичида кулиб қўйди: «Ошмас, заҳар едим-ку».

Раима китобни варақлашда давом этди.

— Ўҳ-ҳў... «Фарҳод ва Ширин»ни ўқиб қўйибсиз-ку, — деди у ўзини хушчақчақ кўрсатишга уриниб.

— Бугун тамом қиламан, — Раима қувониб гапирди. — Навоийнинг бу китобини жуда ҳам яхши кўриб қолдим. Уни ўқисам бутун табиат табассум қилаётгандек бўлади...

— Ҳа, Навоийни қанча ўқисанг шунча роҳатланасан, — у шундай деб бир зум ўйланиб қолди.

— Бечора, шундай одам бефарзанд ўтган.

Раима эрига ўкинч билан қаради:

—Қўйинг, яна ўзингизни сиқиб нима қиласиз.

Асроржон бош чайқади:

— Навоиймиз шунча ўлмас асарлар қолдирган, биздан нима қолади? — у бирдан бошини кўтарди. — Менга қара, Раима. Шу... Сенинг йўлингни тўсиб нима қиламан, одам деган мард бўлиши керак-да!

— Шу марднинг гапими? — Раима бу сўзларни пичирлаб айтди. Аммо унинг гап оҳангида ёниқ бир изтироб бор эди. — Ундан кўра сен менга керак эмассан деб қўя қолмайсизми? —Унинг овози титраб кетди.

Бошқа пайт бўлса, Асроржон хотинини юпатган, елкасини силаб эркалатган бўлар эди. Ҳозир ўзини тутди. Икковлари узоқ жимиб қолишди. Оқшом қуюқлашиб қолган, уй ичига зулмат тушиб борар, аммо чироқ ёқиш икковининг ҳам эсига келмас эди.

Бир лаҳза фурсат ўтди. Бир маҳал кўча эшик тарақлаб очилди. Йўлакда Анорхоннинг янгроқ овози эшитилди.

— Опа!.. Адажон!..

Асроржон беихтиёр ўрнидан туриб кетди. Нима учун шу пайтгача қизчаси кўчада юрса ҳам эътибор бермаганига ҳайрон бўлди. Анорхон чопиб келиб, унинг бўйнига осилди.

— Адажон! Бугунчи, расмдан беш олдим.

Асроржон қизчасини бағрига босар экан, қўнғироқ сочлари юзини қитиқлашидан, беғубор гўдак исидан маст бўлгандек тўлқинланиб кетди. Ёш болалардек енгилтаклик қилаётганини, аллақандай бадмастнинг аҳмоқона гапи учун хотинини, боласини ранжитаётганини ҳис этиб, бутун эти жунжикиб кетди.

Ўтан САДИРОВ.

ТОШКЕНТ СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. КАРИМОВ: Тошкент шаҳрида темир йўл транспортида ишлайдиган хизматчилар тайёрлайдиган ҳунар-техника билим юрти бор деб эшитдим. Илтимос, шу билим юрти ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Темир йўл транспортида ишлайдиган хизматчиларни тайёрлайдиган билим юрти бор. У шаҳримизнинг 2-Охунбобоев кўчасидаги 68-уйда жойлашган 170-техника билим юртидир. Бу ерда станция бўйича навбатчилик ва кассирлик ихтисослигини эгаллаcа бўлади. Техника билим юртига 8 ва 10-синф маълумотидаги шахслар қабул қилинади. Билим юртини битириб чиққанларнинг ҳаммаси темир йўл транспортида ва метрополитенда иш билан таъминланишади.

* * *

Р. ИБОДОВА, М. РАФИҚОВ ва бошқалар: Айтингчи, томорқа еридаги хўжаликдан даромад олувчи шахслардан қай тарзда алимент ундирилади?

Жавоб: Вояга етмаган болалар учун алимент тўлаётган ота ёки она томорқа еридаги ёрдамчи хўжалигидан қўшимча даромад олса, унинг иш ҳақи (даромади)дан Ўзбекистон ССРнинг никоҳ ва оила Кодекси 96-моддасида белгиланган миқдорда алимент олишдан ташқари, ҳар ойда тўланадиган муайян пул суммаси ҳам ундирилиши мумкин.

Бу сумманинг миқдори томорқа еридаги ёрдамчи хўжаликдан олиниши тахмин қилинган даромаднинг ўша ота ёки онага тегишли ҳиссасидан. Ўзбекистон ССРнинг никоҳ ва оила Кодекси 96-моддасида кўрсатилган миқдорда суд томонидан белгиланади.

* * *

К. ҲАЙДАРОВ: Мен республика автоҳаваскорлар жамиятига аъзо бўлиш орзусида эдим. Шу хусусда қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Бу ерда шуни таъкидлаш керакки, автоҳаваскорлар жамиятининг бошланғич ташкилотлари шаҳримиздаги йирик корхоналарда, кооператив гаражлар қурилиши қошида ишлаб турибди. Бундан ташқари жамият вакиллари шаҳримиздаги барча район ижроия комитети қошида ҳам ишламоқдалар. Шундай экан Сиз ўзингизни қизиқтирган масала хусусида истиқомат қилиб турган жойингиздаги район ижроия комитетига бориб, шу масала билан шуғулланаётган мутасадди кишиларга учрашинг.

* * *

О. ЗАЙНИДДИНОВ: Радиоларни тузатадиган уста бўлмоқчиман. Шаҳримизда шундай касб эгаларини тайёрлайдиган курслар ёки техникум борми?

Жавоб: Тошкент шаҳрида радио ва телемастерлар тайёрлайдиган бир неча техника билим юртлари бор. Шулардан бири «Ивановолик тўқимачилар» кўчасидаги 8-уйда жойлашган 11-техника билим юртидир. Бундан ташқари шаҳар социал таъминот бошқармасининг ҳунар-техника билим юртида ҳам радио ва телевизорларни тузатадиган усталар тайёрланади. Сиз ўзингизни қизиқтирган барча масалалар юзасидан юқорида айтиб ўтилган билим юртларига бориб учрашишингиз мумкин.

* * *

М. ЖАЛИЛОВА: Уй-рўзғорда фойдаланиб бўлинган эски мебелларни сотадиган магазинлар борми?

Жавоб: «Ташкомиссионторг»нинг ихтисослаштирилган магазинлари ана шундай юмушларни бажаради. Чилонзор массивининг 5-кварталидаги 1-уйда жойлашган 6, Октябрь бозоридаги 8, Олой бозоридаги 33 ва Фарҳод ярмаркасидаги 36-ихтисослаштирилган магазинларда эски мебеллар аҳолига реализация қилинади.

● ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

ҲАШАРЧИЛАР ҲИММАТИ

Тошкент область, Оржоникидзе районидаги йирик боғ-узумчилик хўжаликларидан бири — Қибрай совхозида айни пишиқчилик пайти. Ям-яшил токзору-боғзорлар киши қалбини беихтиёр завқ-шавққа тўлдиради. Ҳосили шиғил-шиғил узум шохларини кўтариб турган симбоғозлар мўл ҳосилини кўз-кўз қилаётгандек...

Эрталабки шудринг ҳали япроқлардан аримаган паллада бу ерда меҳнат симфонияси авж олиб кетган эди. Биз бригада бошлиғи, тажрибали соҳибкор Ёқуб ака Мираҳмедов билан бирга тошкентлик ҳашарчилар узум узишаётган далаларни айландик. Терилаётган мева ва узум ўз вақтида шаҳарликлар дастурхонига жўнатилмоқда.

— Бригадамизнинг 45 гектар олмаси, 16 гектар узумзори бор, —дейди бригада бошлиғи — фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштиришга мушарраф бўлдик. Пландаги 714 тонна ўрнига 1000 тонна олма, 240 тонна ўрнига 270 тонна узум узиб етиштириб эл дастурхонига тортиқ этишга аҳд қилганмиз.

Пешқадам шаҳарлик ҳашарчи, А. Абдураҳмонов номидаги Тошкент енгил саноат политехникумининг студенти Умидахон Муҳитдиновани олма тераётган пайтда учратдик.

— Бу йилги мавсумда мен 12 тонна олма териб беришга сўз берган эдим, дейди у — айни кезда эса кунига нормадаги 300 килограмм ўрнига 500 килограммдан ошириб маҳсулот йиғиштириб олишга эришяпман.

Ҳақиқатан ҳам бу чевар пешқадам ҳашарчининг бугунгача терган олмаси 10 тоннадан ошиб кетди.

Ишчилар ва шаҳардан келган ҳашарчилар бир фурсат ҳам тиним билишмайди. Айниқса Азиза Маматова, Дилбар Умбетова, Мансура Алиқулова, Нортожи Исмоилова, Гулчеҳра Аширова, Лола Ҳолиқоваларнинг ҳиммати таҳсинга лойиқ. Улар бир соатнинг ўзида 80—100 килограммдан олма теришга улгуришмоқда. А. Абдураҳмонов номли Тошкент енгил саноат политехникумининг Зокир Абдуқаримов, Азиз Ибрагимов, Маҳмуд Акрамов, Фаттоҳ Эргашбоев сингари тажрибали ўқитувчилари раҳбарлик қилаётган группаларнинг бу қалби қайноқ ҳашарчи қизлари ҳозирча 8—9 тоннадан юқори сифатли олма териб беришди.

Бу йил совхоз меҳнаткашлари давлатга пландаги 3100 тонна ўрнига 4200 тонна олма, 6100 тонна ўрнига 7500 тонна узум сотишга аҳд қилишган. Ҳозир иш ана шу юксак аҳдга яраша қизғин олиб борилмоқда.

Р. БОЙТУЛЛАЕВ.

● ФАН ВА ТЕХНИКА ИЗЛАНИШЛАРИ

ЭНЕРГИЯ НОБУДГАРЧИЛИГИ ЖУДА ОЗ

Кишинёв политехника институтининг олимлари яратган электр токи частотасини ўзгартирувчи аппаратдан ҳар қандай корхонада ҳам фойдаланавериш мумкин. Янги қурилма ишлаб чиқариш талабига кўра, ток кучланиши ва фазалари сонини ўзгартириб бера олади. Бунда энергия нобудгарчилиги 15 процент камаяди. Янгилик содда тузилган, вибрация, ҳавонинг температураси ва намлиги ўзгаришлари унга кор қилмайди.

Аппарат мотор ишлайдиган ўзгарувчан токнинг уччала фазасини ҳам ўзгартириб бера олади. Олдинги аппаратлардан шуниси билан фарқ қилади. Шу туфайли энергия билан таъминлаш электр схемаси анча соддалашади, пўлат ва мис тежалади.

Янги тежамли ўзгартирувчи аппаратлардан Ленинград, Киев ва Қозон тўқимачилик саноати корхоналаридаги электр урчуғларни, машинасозлик заводларидаги насослар ва электр инструментларни энергия билан таъминлашда фойдаланилмоқда.

ЭЛЕКТР МАЙДОНИ—ПИЛЕСОС

Каунас политехника институти меҳнатни муҳофаза қилиш лабораториясининг мутахассислари завод цехларидаги ҳавони тозалашда электр майдонидан бемалол фойдаланса бўлади, дедилар. Улар цехдаги чангни йўқотишнинг оригинал методини ишлаб чиқдилар.

Ёз куни кечқурун чивинлар нурга талпинишини кўплар кўрган. Чанг ҳам худди шундай. Унинг зарралари гўё магнит таъсир қилгандек электр майдонининг марказига йиғилади ва роликларга ўтиради. Бу ердан улар механикалашган усул билан олиб ташланади.

Литвалик политехникларнинг методи содда ва самаралидир. Республиканинг тўқимачилари бунинг фазилатларига қаноат ҳосил қилдилар. Ишлаб чиқариш биноларини электр майдони билан соғломлаштиришга вентиляция системасига кўра бир неча марта камроқ электр энергияси сарфланади.

Узбекистон ССР 50 йиллиги номидаги проспект тобора кўркам ва обод бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар жой бинолари ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасалари қурилиб фойдаланишга топширилмоқда.

СУРАТДА: яқинда қуриб битказилган турар жой бинолари акс этган.

М. Нуриддинов фотоси.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

Музей ташкил қилинди

Самарқанд область матлубот союзида матлубот кооперацияси тарихий музейи ташкил қилинди. Музей экспонатлари орасида 1919 йилги тандир макети, замонавий қишлоқ нон заводларининг фото суратлари, кооператорларнинг турли йиллардаги уставлари, ишлаб чиқариш илғорлари тўғрисида, энг яхши ошпазлар, нонвойлар, автодўконларнинг шоферлари ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар бор.

Институтда телевизион марказ

Самарқанд педагогика институтида очилган ўқув телевизион маркази бешта программани кўрсатади. Инженерлар ва уларнинг кўнгилли ёрдамчилари — студентлар мураккаб аппаратларни атиги уч ой ичида монтаж қилиб булдилар. Биринчи эшиттириш КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ўқитувчи кадрлар тайёрлашни яхшилаш проблемаларига бағишланди. Турли предметларга оид кўрсатув лекциялари туркуми тайёрланмоқда, ўқув кинофильмлари танланмоқда. (ЎзТАГ).

Об-ҳавони қандай қилиб олдиндан айтиб бериш мумкин?

Эстониядаги Ханнусте қишлоғи устида 86 яшар Аугуст Тамм прогнозларида белгиланган аниқ пайтда ёмғир ёғади ва офтоб чиқади. У киши ўз томорқасида ўргимчак ва қўнғиз боқиб юрган бўлсада, уни ҳеч ким савдойи демайди.

«Виру» совхозида муқим мўл ҳосил олиниб келинаётганлиги хўжаликнинг собиқ экономисти шу ҳашаротларнинг ҳатти-ҳаракатларини кузатиши натижалари билан боғлиқ эканлиги ҳаммага маълум. Масалан, ўргимчак ўз уясини қандай тезлик билан тўқиётганлиги яқин бир-икки кун ичида ёмғир ёғадими ёки қурғоқчилик бўладими? — шуни билдиради. У метеорологик ахборот тузиш анъанавий усулларидан ҳам фойдаланади, халққа маълум аломатларини билади. Шуларнинг ҳаммаси биргалашиб дала ишларини энг яхши муддатларда ўтказиш вақтини аниқ белгилашда унга ёрдам беради.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ЙИГИРМА БЕШ ЙИЛДАН КЕЙИН

1956 йилнинг 25 июлида икки пассажир кема — Италиянинг «Андреа Дориа» ва Швециянинг «Стокгольм» кемалари қуюқ туман сабабли Нантакет оролидан 80 километр узоқликда жойлашган АҚШнинг Атлантика соҳили яқинида бир-бири билан тўқнашиб кетган эди. Натижада Италия лайнери қаттиқ жароҳатланиб сувга чўкиб кетди. Бу фожиа туфайли «Андреа Дориа»да 46 киши «Стокгольм»да эса 5 пассажир нобуд бўлди.

Ўз даврида тез унутилиб юборилган бу воқеа орадан чорак аср ўтгач, одамлар тилига тушиб қолди. Эндиликда ғарбий матбуот ва телевидение чўкиб кетган «Андреа Дориа» ҳақида тез-тез хабар қилмоқда.

Маълум бўлишича кема бортида Рим банкига қарашли бир нечта сейфлар бор экан. Кема олдин хабар қилинганидек сув сатҳидан 67 метр чуқурликда эмас, балки 27 метр чуқурликда эканлиги маълум бўлгач, уни қидирув ишлари бошлаб юборилди. Бу борада Нью-Йоркдаги катта универмаг эгаси Питер Жимбел томонидан ёлланган водолазлар ҳаммадан гопқир чиқишди. Улар океан остидан битта сейфни олиб чиқишга муваффақ бўлдилар.

«Бостон глоб» газетасининг хабар қилишича, ичида катта заргарлик буюмлари бор деб тахмин қилинаётган бу топилма ҳозирча махсус сув тўлдирилган идишда сақланмоқда.

«Андреа Дориа» хазинаси уни қидирув ва кўтарув ишлари учун сарф этилаётган харажатларни қоплай оладими, йўқми бу ҳали номаълум. Шунинг учун ҳам газетанинг ёзишича, ўз фойдасини ўйлаб иш қилаётган Жимбел барча воқеаларни акс эттирувчи ҳужжатли фильм яратишга киришди. Борди-ю, унинг орзуси пучга чиқса, мана шу фильмни ўзини киностудиялардан бирига пуллашни мўлжаллаб юрибди.

«ЗАПОРОЖЬЕЛИК» ТУЗГАН ЙЎЛНОМА

Нодир китоблар экспозициясида Ўрта Осиё бўйлаб тузилган биринчи йўлнома ёнида «Запорожьеликлар Туркия султонига хат ёзишмоқда» картинасидан олинган репродукция ҳам бор эди. Расм тасодифан қўйилганмиди? Йўқ. Чунки хат ёзаётган казаклардан бирига шу йўлноманинг автори прототип қилиб олинганди. Ана у қўлига ғоз патини ушлаб, казакларнинг навбатдаги калимасини битяпти...

Илья Ефимович Репин юртдоши Украинанинг таниқли тарихчиси, географи, этнографи Дмитрий Иванович Яворницкийга қўшин мирзоси либосини кийгизганди. Рассомни шу тарихий эпизод билан таништирган киши ҳам шу Яворницкий эди.

Дмитрий Ивановичнинг хулқ-атвори аждодларга тортганиданми Украина халқ қўшиқлари ва ривоятларини йиғарди. У эркин фикрда бўлганлиги учун 1892 йилда Ўрта Осиёга сургун қилиниб, полиция назоратида яшади. У бу ерда яшаб, ўзбеклар, тожиклар, туркманларнинг қўшиқларини ёқтириб қолди. Тошкентлик санъатшунос О. Апухтин Яворницкийнинг Ўрта Осиёда бўлиши шарт-шароитларини аниқлади.

Украиналик олим учун уч йиллик сургун Ўрта Осиё тарихи, маданиятини тадқиқ этиш даври бўлди. У «Ўрта Осиё бўйлаб Бокудан Тошкентгача бўлган йўлнома»ни нашр этди. Бу асар ҳозирга қадар илмий аҳамиятини йўқотмаган. Ўрта Осиё археологик ёдгорликлари, шеърияти, ҳунармандчилигининг таассуротлари Украина ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Д. Яворницкийнинг шундан кейинги фаолиятида ҳам акс этган.

ТРАНСПОРТНИНГ ХАТАРЛИ ТУРИ

Нью-Йорк метросидан фойдаланиш пассажирлар учун хатарлидир. Федерал комиссия сўнгги йилда шаҳар ер ости йўлида юз берган жиддий ҳодисаларни текшириш асосида ана шундай хулосага келди. Масалан, метрода беш марта ёнғин чиққанлиги ва ундан 53 киши зарар кўрганлиги қайд этилган.

Комиссиянинг ҳисоботида айтилишича, ёнғинларнинг тез-тез чиқиб туриши ва поездларнинг тўқнашиши метрода оддий техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинмаслиги натижасидир. Бу эса, деб уқтирилади ҳисоботда, «энг фожиали оқибатларга олиб келиши мумкин».

Комиссия мавжуд аҳволни тузатиш учун шошилинч чоралар кўришни тавсия этди. Бироқ, кузатувчиларнинг тахмин қилишларича, бундай тавсиялар маъмурлар учун бусиз ҳам қиммат бўлган метрода юриш ҳақини оширишларига баҳона бўлиб хизмат қилади, холос. Ҳозирги вақтда метрода бир марта юриш учун 75 цент тўланади.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 13/Хда Алмандар, 14/Х да Келинлар қўзғолони, 15/Х да Нодирабегим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/Х да Олифта, 15/Х да Тошкентнинг нозанин маликаси.

КИНО

12 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СИОНИЗМ СТРИТ» — Қозоғистон.

«ЛАРИСА» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚАНДАЙ АЖОЙИБ ЙИЛЛАРИМИЗ!» — Мир (тоқ соатларда, телефон 91-08-30), Искра (16, 18, 20.00 да, телефон 24-22-66).

«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР»— ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ЖИНОЯТЧИ ВА АДВОКАТЛАР» —Лисунов номли (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ»— Восток (тоқ соатларда, телефон 91-14-61).

13 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СИОНИЗМ СТРИТ» — Қозоғистон.

«ЙИЛЛАР ВА ТАҚДИРЛАР» — Нукус.

«ЛАРИСА» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҚАНДАЙ АЖОЙИБ ЙИЛЛАРИМИЗ!» —Искра (16, 18, 20.00 да, телефон 39-14-59), Тинчлик (жуфт соатларда, телефон 54-86-07).

«ТИРИКЛАР ОРАСИДА ЙЎҚОЛГАНЛАР»— Лисунов номли (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ИНКЛАРНИНГ ЙЎҚОЛГАН ОЛТИНИ»— Восток (тоқ соатларда, телефон 91-14-61).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

12, 13 ОКТЯБРЬ СОАТ 18.30 ДА

«МЕТАЛЛУРГ» (Череповец) — «БИНОКОР» (Тошкент).

«А» класси биринчи лигасининг командалари ўртасида

ХОККЕЙ

Билетлар сотилмоқда.

«КРАСНОВОСТОЧНОЕ» ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
5 ВА 6 ОЙЛИК ҚУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга қабул қилинганлар шаҳар электротранспортидан бепул фойдаланадилар ва уларга 50 процент қийматига формали кийим-бош берилади.

Ёлғиз кишиларга депо яқинида жойлашган ётоқхонадан жой берилади.

Машғулотлар 5 октябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Красновосточний кўчаси. 3-«а» уй (1, 17 «а», 102-автобуслар; 18-троллейбус; 13, 22-трамвайларнинг «Красновосточное» депоси» бекати).

ТАНИШИНГ: ЯНГИЛИК!

Тошкент парфюмерия-косметика фабрикасининг маҳсулотлари ўзининг харидорларига ғоятда таниш бўлиб қолган. Хотин-қизлар «ХАНУМ» атирини, «ЕЛЕНА» лаб бўёғини ва бошқа буюмларни ғоятда қадрлайдилар.

Бугун Тошкент парфюмерчилари тайёрлаган бир қатор янги маҳсулотларни эътиборингизга ҳавола қиламиз: сочга пуркаладиган «НЮАНС» креми. Бу янги косметика воситаси қуруқ сочларга пардоз бериш учун мўлжалланган. Бу крем сочда юз берадиган электрликни йўқотади, сочни жилолайди, хушбўй ёқимли ҳиди бор. Унинг таркибига кирадиган биологик қўшимчалар —тухум ёғи ва асал арининг оналик сути терига жуда ҳам осонлик билан сингиб кетади, сочнинг ўсишини мўътадиллаштиради.

Крем тюбик идишларга солинган ҳолда чиқарилмоқда. **Баҳоси —1 сўм 50 тийин.**

Москвадаги «НОВАЯ ЗАРЯ» фабрикаси парфюмерчилари ишлаб чиқараётган «ЦИТРУСОВИЙ» одеколони эркакларга мўлжалланган. Бу одеколон ҳиди кишининг табиатини равшан қилади. Унинг ҳиди таркибида цитрус ўсимлигининг мойи бор. Бу одеколон соқол олингандан кейин кишининг руҳини кўтарувчи ва дезинфекцияловчи восита сифатида тавсия этилади.

«РАЙҲОН» тиш пастаси даволаш-профилактика воситаси бўлиб яхшигина кўпиради. Унинг таркибига кирадиган ялпиз, апельсин мойи ва бошқа хушбўй ислар тиш пастасини ўзига хос хушбўй қилган. Бу паста шамоллашга қарши ишлатиладиган восита, тишларнинг орасини мустаҳкамлайди, оғиз бўшлиғини ҳамиша муаттар этиб туради.

«РАЙҲОН» тиш пастаси катталар ва болалар учун ҳам мўлжалланган.

Баҳоси —32 тийин.

ТОШКЕНТ ПАРФЮМЕРИЯ-КОСМЕТИКА ФАБРИКАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ШАҲАР ҚИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

«ҚАНДАЙ АЖОЙИБ ЙИЛЛАРИМИЗ»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРДИ

Постановкачи-режиссёр — Э. Эшмуҳамедов.

Ролларда: Р. Саъдуллаев, Е. Циплакова, Е. Проклова, Л. Броневой ва бошқалар қатнашадилар.

Фильм марказида тасодифан танишиб қолган икки йигит — Тош ва Назарнинг ҳаёт лавҳалари ётади. Бу икки йигитнинг характерлари ҳар хил. Шўх ва қувноқ Тош ҳар бир дақиқада дўстига ёрдам бериш учун тайёр. Кучли ва бақувват Назар ҳаётда ўз ўрнини топиш учун астойдил интилади. Худди унинг ана шу интилиши, ҳамда «катта» одамнинг қизига бўлган муҳаббати унга машина, квартира ва хизматдаги юқорига кўтарилиш Назарни Тош билан бўлган дўстлигига сотқинлик қилишга олиб келади.

«УЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими
Давлат комитети
206-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
1981—1982 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ҚЎШИМЧА

Ўқувчилар қабул қилади

АВТОКРАН МАШИНИСТИ («С» категорияли, шофёрлик ҳуқуқи билан бирга).

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар қабул қилинадилар.

Ўқиш даврида ўқувчиларга ойига 30 сўм стипендия ҳамда ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юртини битириб чиққанлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Ўқиш муддати—бир йил.

Машғулотлар—15 октябрдан бошланади.

Бизнинг адрес: 700128, Тошкент шаҳар, Октябрь район, Хуршид кўчаси, 83-уй (10, 23, 27-трамвайлар, 10-троллейбус, 48-автобуснинг «Лабзак» бекати). Телефон 41-38--22.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

12 ОКТЯБРЬ —ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.55 «Сиз яратган боғ». 18.25 «Ям-яшил кенгликлар бўйлаб». Фильм-концерт. 18.55 «Содиқ дўстлар». Мультфильм. 19.05 «Мен янги монологни бошлаяпман». Телевизион фильм премьераси. 19.55 «Сўнгги гайдук». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Классика билан учрашув». Фильм-концерт. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.35 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». Киноилова.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

Профилактика муносабати билан душанба, 12 октябрь куни Марказий телевидение IV программасининг кўрсатувлари намойиш этилмайди.

Узбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун «Менинг Ўзбекистоним». Қадимий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг кўргазмасидан репортаж (рус.). 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанпарвар». 19.00 КПСС XXVI съезди қарорлари —ҳаётга. «Мусобақа —омма ижоди». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Рассом П. П. Беньков». Туғилган кунининг 100 йиллигига (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Р. Шарипова концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Лалварлик овчи». Бадиий фильм. 23.35 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Зум-зум», «Хурпайган мақтанчоқ». Қўғирчоқ фильмлар. 18.35 «Мангулик баландлиги», «Учувчи ҳақида хотира». Телефильмлар. 19.30 Ўқитувчи экрани. География дарсларида КПСС XXVI съезди магистралларини ўрганиш. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Ҳамиша нур сочиб». Телефильм. 20.30 «Асрнинг буюк ғояларига хизмат қилиб». Видеофильм.

13 ОКТЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Чевар Марья». Бадиий фильм. 11.45 «Мўъжизасиз—мўъжизалар». 12.45 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Қирғизистон ССР ташкил топган кунга бағишланган телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 Қирғизистон ССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 16.45 Испаниянинг миллий байрамига бағишланган кинопрограмма. 17.35 «Уфқ» Ленинграддан олиб кўрсатилади. 18.35 «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреати Э. Коттон туғилган куннинг 100 йиллигига. «Эжени Коттон». Ҳужжатли фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «КПСС XXVI съезди қарорлари —ҳаётга!». Кўрсатувда Ново-Уренгой шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Е. Ф. Козлов иштирок этади. 20.05 «Тропининлар». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Тропининлар». Телевизион бадиий фильм премьераси 2-серия. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.45 Футбол шарҳи.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.30 «Халқаро панорама». 21.15 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Петя —боғбон». Мультфильм. 21.30 «Время». 22.05 «Чайкалар учиб келаверсин». Телевизион бадиий фильм.

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Сўз кетидан сўз келар». Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш (такрорий). 18.40 «Эллерхейн». Фильм-концерт. 19.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўқувчилар бригадаларида». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Ўзбекистон ССР социал таъминот министри С. У. Султонова телетомошабинларнинг саволларига жавоб беради. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Далада ишлаётганлар, Сизлар учун». М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармонияси «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

II

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Телефильм. 18.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати «Бинокор» (Тошкент) — «Металлург» (Череповец). «Юбилейний» Марказий спорт залидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида— Янгиликлар 20.45 Совет Давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятнинг сиёсий системаси ва иқтисодий асоси. 21.15 «Душанба». Ҳужжатли фильм. («Тожикистелефильм»). 21.30 МТ IV.

Абу Райҳон Беруний номидаги Политехника институти томонидан Қутлимуратов Раҳимбой номига берилган 873980 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») - орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10: адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —33-55-32: хатлар — 33.29.70: эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери—32-78-94. нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 39-90 50.

Р. 07401. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. В—2199. индекс 64690.